

методи базуються на використанні ретроспективної інформації та мають різні обмеження, що, як правило, погіршує гнучкість отриманих моделей для рішення задач ідентифікації у разі наявності атипованих даних. Іншими словами, моделі ідентифікації, побудовані на основі цих методів, не мають можливості навчання на нових даних, що за характером можуть істотно відрізнятися від минулих значень. Для рішення задач системного управління важливо використовувати такі моделі, що гнучко адаптуються до появи баз даних.

Змістом методу оцінки реалізації стратегій є аналіз результатів імітації реалізації різних варіантів керуючих впливів і формування рангової оцінки кожного з них.

Метою методу вибору стратегії соціально-економічного розвитку регіону є зіставлення втрат, пов'язаних з хитливим функціонуванням регіональної системи, і обсягу ресурсів, необхідних для відновлення нормального режиму функціонування. Відповідно до отриманих результатів здійснюється частковий перерозподіл ресурсів у часі та збільшення обсягів ресурсів за тими елементами системи, характеристики яких мали відхилення від заданого рівня.

Висновки. Таким чином, проаналізований вище комплекс державного регулювання соціально-економічним розвитком регіонів дає можливість збільшити ефективність функціонування регіональної системи за рахунок підвищення швидкості реагування на негативний вплив погроз. Він також дозволяє сформувати перелік погроз стійкому функціонуванню регіональних систем та розробити сценарії їх сталого розвитку, що дозволяє уникнути структурних диспропорцій.

Література:

1. Добрынин А. И. Региональные пропорции воспроизводства / А. И. Добрынин. – Л. : Дело, 1977. – 157 с.
2. Коада П. М. Макроекономіка : навч. посібник / П.М. Коада. – Х. : ХНУРЕ, 2001. – 222 с.
3. Регіони України поиск стратегий оптимального розвитку // под ред. проф. А. П. Голикова. – Х. : Одиссей, 1994. – 258 с.
4. Сталий розвиток територіальної громади: управлінський аспект / [Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, О. К. Чаплигін та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца, В. В. Мамонової. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. – 236 с.

***Майстро С. В.,
Майстро Р. Г.***

ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. З 1991 р. Україна увійшла в світову спільноту як суверенна держава, перед якою постало невідкладне завдання розробити і реалізувати самостійну стратегію соціально-економічного розвитку, яка повинна прокласти шлях до її перетворення в розвинену країну постіндустріального типу, здатну забезпечити високий рівень життя населення. Світовий досвід свідчить, що в економічно розвинутих країнах світу вирішальною умовою забезпечення стабільного довгострокового економічного розвитку є інновації. А темпи та напрямки економічного розвитку України на інноваційній основі в значній мірі залежать від ефективності та результативності державного управління.

Виклад основного матеріалу. Стан інноваційної діяльності в Україні залишається стагнаційним та потребує запровадження активних стимулюючих заходів з боку держави. Адже, якщо в 1992 р. Україна займала 9-е місце в світі за рівнем впровадження інновацій, то на сьогодні держава опустилася нижче 90-го місця в глобальному рейтингу [4].

В рейтингу глобальної конкурентоспроможності, який щорічно готує Всесвітній економічний форум (ВЕФ), Україна в 2014 р. посіла 76 серед 144 країн [1].

Для оцінки конкурентоспроможності економіки кожної з країн використовувалися відкриті статистичні дані, а також результати спеціального опитування декількох тисяч працюючих в цих країнах менеджерів різних компаній. Рейтинг, заснований на Індексі глобальної конкурентоспроможності (GCI) включає 110 показників, розділених на 12 категорій: інститути, інфраструктура, макроекономічне середовище, охорона здоров'я і початкова освіта, вища освіта і професійна підготовка, ефективність товарного ринку, ефективність ринку праці, розвиток фінансового ринку, технологічна готовність, розмір ринку, розвиток інновацій. Варто відзначити, що Україна піднялася в рейтингу-2014 завдяки поліпшенню таких показників, як макроекономічне середовище та інфраструктура. Також Україна традиційно займає досить високі позиції за такими показниками, як охорона здоров'я, освіта, ринок праці, проте поки здебільшого за рахунок масового охоплення населення і розміру країни, але не за рахунок якості [1].

Однак приводу для переможних реляцій з нагоди просування України в рейтингу з 89 до 76 місця за останні 4 роки не може бути, тому що в Індексі глобальної конкурентоспроможності є основоположні показники, за якими Україна стабільно, з року в рік, знаходиться на вкрай низькому рівні. А саме: за якістю інституційного середовища (державні інститути), розвиненістю фінансового ринку, а також за інноваційною складовою (недостатнє використання новітніх технологій).

Тьєрі Гейгер, старший менеджер групи з дослідження глобальної конкурентоспроможності ВЕФ, вважає, що низька оцінка такої складової індексу, як державні інститути, не «дозволяє в належній мірі відчутти позитивний ефект від переходу України на другу стадію розвитку - орієнтованих на ефективність економік» [3].

Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index) Корнельського університету, бізнес-школи INSEAD та WIPO дозволяє оцінити здатність країн світу створювати сприятливе середовище для інновацій, а також результат інноваційної діяльності. Індекс складається з 84 субіндексів, згрупованих за наступними напрямками: інститути; людський капітал і дослідження; інфраструктура; розвиненість ринку; розвиненість бізнесу; розвиток технологій і економіки знань; розвиток творчої діяльності.

У Глобальному індексі інновацій-2015 (GII) розглядається вплив заходів стимулювання інновацій на економічне зростання і розвиток. Як країни з високим рівнем доходів, так і країни, що розвиваються намагаються спровокувати зростання за допомогою різних інноваційно-орієнтованих стратегій. Однак не всім країнам вдається однаково успішно нарощувати потенціал в області інновацій [2].

Так, в 2015 р в рейтингу Глобального індексу інновацій Україна зайняла 64-е місце серед 142 країн світу, що на чотири позиції нижче, ніж в 2011 р. [5].

Аналіз субіндексів Глобального індексу інновацій свідчить про те, що основними недоліками, які заважають інноваційному розвитку України, є недостатня ефективність державного управління (124-е місце в світі) і регуляторного контролю (113-е), низька якість верховенства права (117-е), несприятливе бізнес-середовище (127-е), ускладнений режим сплати податків і банкрутства підприємств (125-е і 135-е відповідно), недостатня енергоефективність та екологічність виробництва (119-е і 97-е відповідно), низькі темпи формування капіталів (108-е), недостатній рівень конкуренції на внутрішньому ринку (101-е), низький рівень розвитку кластерів (110-е місце у світі) [2].

Україна має будувати постіндустріальну економіку. Відповідно єдиний варіант, який пропонує сучасна економічна теорія, – це орієнтація на інновації, залучення інвестицій саме у високотехнологічні, інноваційні сфери розвитку. До докризових темпів економічного зростання Україна зможе повернутися тільки за умов поліпшення демографічної ситуації і значного приросту продуктивності праці. Останнє можливо тільки за рахунок нової хвилі інновацій і модернізації існуючих виробничих потужностей.

Слід зазначити, що без розробки і реалізації на державному рівні інноваційної стратегії розвитку економіки не може бути досягнуто мети – увійти до двадцятки найрозвинутіших країн світу. Адже це завдання може бути вирішено тільки за умов виробництва і експорту конкурентоспроможної високотехнологічної продукції.

Для цього державна політика в інноваційній сфері повинна втілюватися в наступ-

ній послідовності:

- розробка та ухвалення державної стратегії інноваційного розвитку економіки України;
- ухвалення на основі вказаної стратегії концепції удосконалення інноваційного законодавства;
- ухвалення нової редакції спеціального закону про інноваційну діяльність, який має комплексно і збалансовано регулювати інноваційну сферу, як необхідну складову сучасного економічного розвитку країни;
- систематизація законодавства про інноваційну і науково-технічну діяльність в Інноваційному кодексі України та його ухвалення Верховною Радою України.

Висновки. Отже, забезпечення нової якості розвитку економіки України, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках та забезпечення стабільного довгострокового економічного зростання на основі інноваційної моделі розвитку потребують активізації дій держави шляхом удосконалення існуючих інституційно-правового, фінансово-економічного, організаційно-адміністративного та інших механізмів формування та реалізації державної політики.

Література:

1. Всемирный экономический форум: Рейтинг глобальной конкурентоспособности 2014–2015 / [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gtmarket.ru/news/2014/09/03/6873>.
2. Глобальный инновационный индекс 2015 г. / [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.wipo.int/econ_stat/ru/economics/gii/.
3. Загоруйко Ю. Кому нужна конкурентоспособность / Ю. Загоруйко [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zn.ua/ECONOMICS/komu_nuzhna_konkurentosposobnost-1126.html.
4. Радьш В. По уровню инноваций Украина опустилась на 90-е место в мире / В. Радьш. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.business.ua/articles/companies/Po_urovnyu_innovaciy_Ukraina.
5. Global innovation index. The local dynamics for innovation [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report>.

Мельник В. В.

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ

Постановка проблеми. Бідність, як явище, притаманна будь-якій країні й економічній системі у всі часи. Причини, які її викликають, можуть бути найрізноманітнішими. Бідність виникає, поширюється або навпаки, йде на спад залежно від того, яку соціально-економічну систему обрала держава, який господарський механізм і соціально-економічний курс. Тому питання проблеми бідності є актуальним, зважаючи на ті наслідки, до яких вона може привести в соціальній, економічній і культурній сферах життя суспільства.

Виклад основного матеріалу. Бідність фокусує в собі практично всю гаму соціологічних понять і категорій, її важко описати, не використовуючи такі поняття, як економічний прибуток і статус, розподіл національного багатства, рівень життя населення, соціальна нерівність, спосіб життя, життєві потреби тощо.

Стан бідності не дозволяє суспільству реалізовувати свої потенційні можливості, а як результат – розвиватися. Бідність визначає обмеженість доступу населення до ресурсів розвитку, а саме: до якісних послуг освіти й охорони здоров'я, можливості успішної соціалізації дітей і молоді, достойної роботи. У подальшому сукупність